

ŠTUDIJSKA IN LJUDSKA
KNJIŽNICA
Trg svobode 1
2250 PTUJ

Aluminij

Časopis družbe Talum, d.d., Kidričevo

marec 2002 / številka 3 / leto XXXIX

the best

Talum

Iz vsebine:

Izobraževalno bogati meseci
Spremembe v vzdrževanju
Trenutki večnosti
Posodobitev proizvodnje bram

Trenutki večnosti

Če sledimo najbolj pomembnim dogodkom v Talumu, lahko za pretekli mesec izpostavimo sledeče:

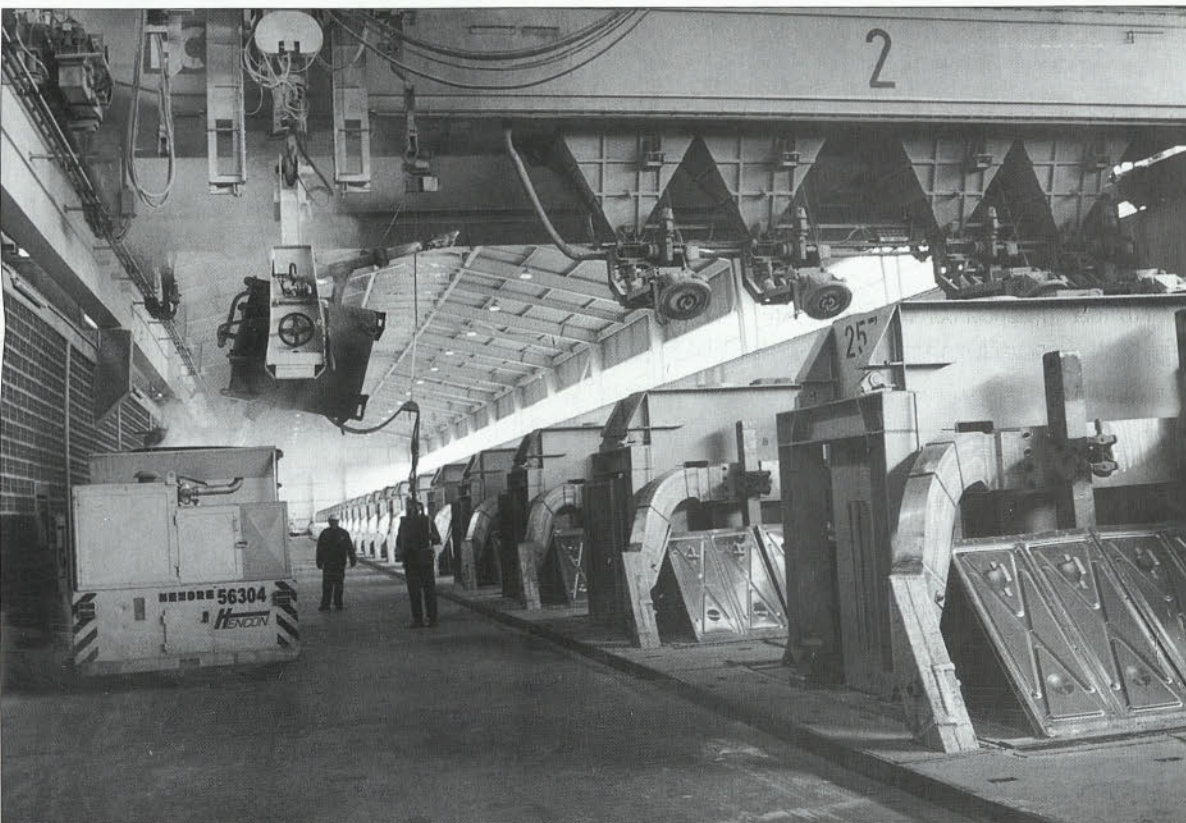
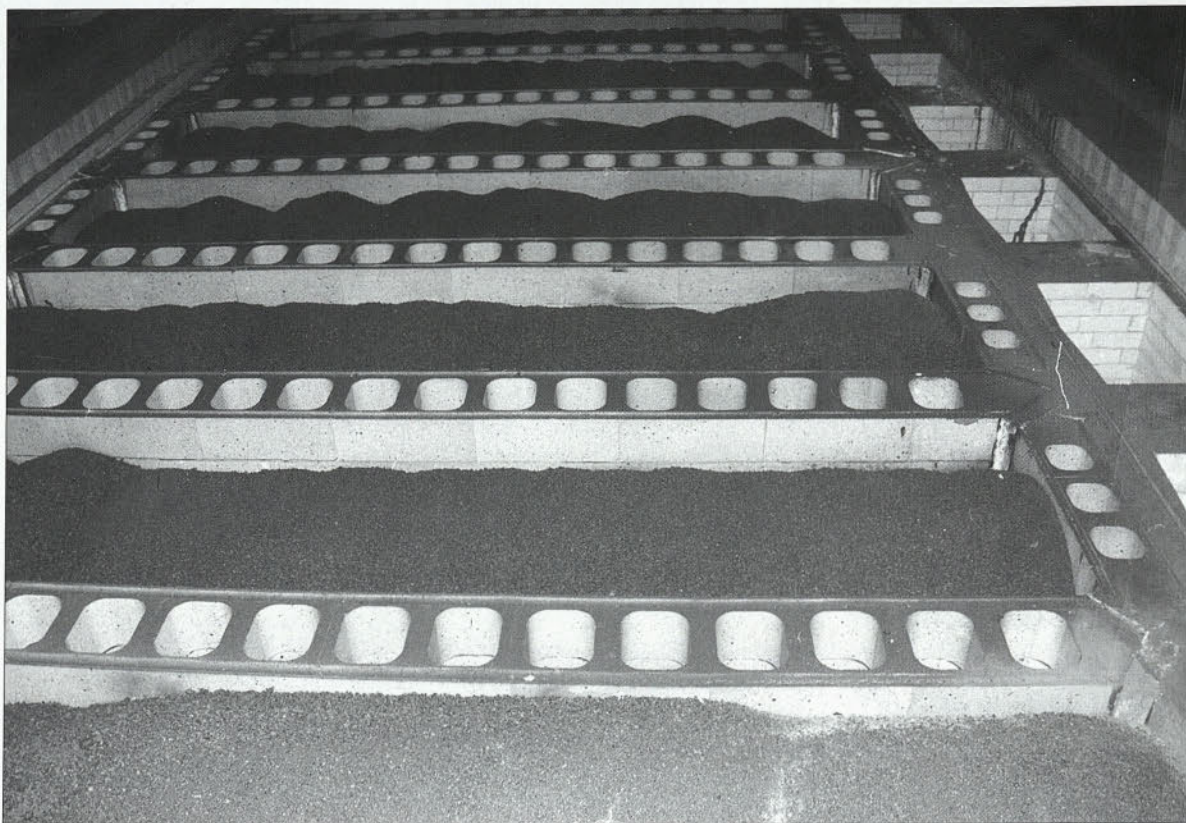
Na področju anod se nadaljuje generalna obnova starih komor na kalcinacijski Riedhammer peči. Po mnenju vodje tega projekta g. Dragana Mikše, poteka obnova po pričakovanju in bo zaključena nekaj dni pred planom. Zaradi tega je tam pravo gradbišče. Najprej se s težkim strojem razbija celotna delovna površina vsake posamezne komore. Po odstranitvi zdrobljenih ostankov in čiščenju prostora sledi obzidava, ki se izvaja v treh fazah. Ena skupina za drugo nadaljuje delo od dna do vrha komore. Ko je gradbeni del končan se vsaka komora sproti vključi v proces gretja in kalciniranja. Vseh 32 komor bo obnovljeno predvidoma do konca aprila, ko bomo lahko rekli, da smo po štirinajstih letih obratovanja dobili novo obzidano peč. Bistveno spremembo vendar predstavlja *novi sistem regulacije* celotnega kalcinacijskega postopka. To pomeni, da bo krmiljenje temperatur, vlekov, podtlakov, menjavnih ciklusov in drugih parametrov procesa potekalo avtomatsko. Sedanjemu regulacijskemu sistemu sta dodana še dva nivoja. Najbolj pomemben je nadzorni sistem, ki funkcionira podobno kot procesno vodenje v elektrolizi. Po mnenju g. Igorja Toplaka, nosilca programskega dela in g. Branka Spolenjaka, vodje nadzora montaže strojnega dela, bo na ta način, poleg tehnoloških parametrov, dosežena boljše preglednost procesa, boljše varnost obratovanja, potrebno bo manj fizičnega dela itd. Pravkar, pod nadzorom strokovnjaka iz Riedhammerja, poteka dokončni zagon novega regulacijskega sistema.

Zagon peči v novi elektrolizi C je zelo specifično organiziran in voden po posebnem programu. V ta namen so celotni postopek preverjali in poskusno izvajali na dveh pečeh, ki so jih medtem zagnali v obstoječi elektrolizi. Na osnovi tega so zapisali celotno proceduro. Strokovni vodja programa zagona je g. Vlado Predikaka. Določene so tri posebne skupine. Prva ima nalogo, da vsak dan vključi dve peči na gretje, druga pa pripravi zagrete peči za zagon. Sam zagon izvaja posebna "štartna skupina" ki jo vodi g. Stanko Vajda. Po uspešnem zagonu prvih 10 peči so, tako kot je bilo v programu določeno, vodenje zagona prevzeli vodji tiste izmene, v kateri se zagon izvaja. Pomembno je poudariti, da je dosednji zagon potekal brezhibno po tehnološkem, varnostnem, kakor tudi v organizacijskem smislu. Kljub vsem možnim nevarnostim ni bilo niti praskice. Ko je bilo v pogonu že 58 peči je nastal nepričakovani zastoj tam, kjer smo najmanj pričakovali. Zaradi okvare enega od štirih transformatorjev je zagon začasno ustavljen. Po končanem popravilu in dodatni zaščiti ostalih transformatorjev se bo delo nadaljevalo. Obratovanje elektrolize, kakor tudi integracija novih peči s starimi poteka normalno.

Livarna nadaljuje svoj program, ki se nanaša na obratovanje nove peči za pretapljanje sekundarnega aluminija in posodobitev proizvodnje bram. Vodja celotnega projekta g. Zvone Banko je povedal, da je do sedaj bilo nekaj težav z opremo na peči za pretapljanje. Sam postopek se postopoma optimizira in se ob enem izvaja učenje posluževanja, obvladovanje tehnologije ter organizacije dela. Dosežena je 60 odstotna kapaciteta od pričakovane. Ne smemo pozabiti, da pri tem gre za eno najpomembnejših strateških odločitev v Talumu, kajti s pretapljanjem se mobilizira tudi zbiranje odpadnega aluminija, kar ima vsestransko korist. Novi postopek litja bram je podrobno opisan na drugih straneh Aluminija. Vodstvo projekta je zaupano g. Darku Varžiču. Trenutno zadeva poteka po planu, posebej je treba poudariti, da kvaliteta bram ustreza pričakovanju.

Razen omenjenega so v Talumu potekale aktivnosti pri pripravi letnega poslovnega poročila, financiranja projekta, zaključuje se izobraževalni cikel tujih jezikov itd. Na področju kulture smo doživeli dva izjemna dogodka. V Ljubljani je bila uspešno organizirana razstava likovnih del zbirke Talum. Posebej odmeven je bil dokumentarni film "Trenutki večnosti," ki so ga dvakrat ponavljali na nacionalni televiziji. Gre za zgodbo o mojstru fotografije Stojanu Kerblerju. Velik del filma govori tudi o naši tovarni. Filma se ne da razložiti, treba ga je videti. Če mene vprašate, lahko rečem, da vsakdo, ki kaj velja mora to storiti. Video posnetki so dostopni.

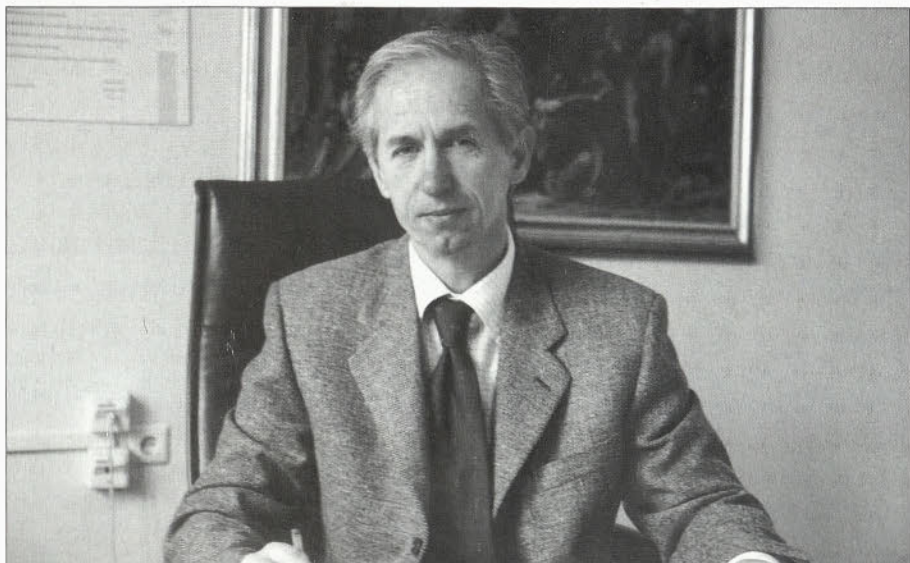
Ivo Ercegović

Spremembe v vzdrževanju

Struktura in obseg proizvodnje TALUM-a sta se v zadnjih štirinajstih letih bistveno spremenili. V tem obdobju so bile ukinjene proizvodnje glinice, aluminija v elektrolizi A, pare in programi litja hlebčkov, čistega aluminija ter žice. Temu ustrezno so se ukinjali oddelki vzdrževanja namenjeni tem področjem. Del vzdrževalniških dejavnosti, ki niso bile neposredno povezane s proizvodnimi procesi smo izločili iz TALUM-a. Nove naprave so po drugi plati pogojevale nove strokovnjake in nove oddelke.

Kmalu se je izkazalo, da sta prostorska razpršenost vzdrževalniških delavnic in obstoječa organiziranost omejitvi za učinkovitost in uspešnost vzdrževalniških dejavnosti. S povečevanjem obsega vseh proizvodnih programov so postajale vse bolj kritične zmogljivosti naprav, ki na nekaterih področjih kontinuirne proizvodnje presegajo 90%.

Zgornja dejstva so bila povod za pričetek obsežnih sprememb v DE Vzdrževanje. V prvi fazi smo izvedli obnovitvena dela na Strojni delavnici glinice ter v elektrolizi A zgradili delavnico za obnovo elektroliznih naprav. Obnovili smo obstoječe naprave in dokupili manjkajoče stroje ter naprave.

Sledila je preselitev servisa vozil in Strojne delavnice aluminija v skupne prostore, kamor se je preselilo tudi vodstvo vzdrževanja. V letu 2001 smo uvedli sistem spremljanja intervencij – vzdrževalniških posegov, ki niso vnaprej predvideni. Analize pogostosti in trajanja intervencij so jasno pokazale, da je potrebno bistveno povečati obseg in kakovost preventivnega vzdrževanja.

Če želimo doseči glavni cilj sprememb, to pa še zdaleč ni več le vzdrževanje prvotnega stanja naprav, ampak predstavlja izboljšanje vidikov kvalitete, zanesljivosti in še posebej razpoložljivosti in gospodarnosti, je potrebno vsebinsko spremeniti tudi

organizacijo vzdrževalniških dejavnosti.

Zavedamo se, da so pri vzdrževanju procesne tehnike potrebna specifična znanja, ki jih bomo še vnaprej organizirali znotraj podjetja, da pa je manj zahtevna dela in standardna vzdrževalniška dela, katerih kvalitetne ponudbe je v našem okolju dovolj, bolje prepustiti tujim izvajalcem. Izdelavo opreme bomo prepuščali specializiranim podjetjem, saj sami zanje nimamo ustreznega kadra, izkušenj in tudi ne vidimo možnosti konkurenčnega nastopanja na svetovnem trgu.

Reorganizacija vzdrževanja torej obsega krčenje skupin tekočega vzdrževanja na račun povečanja oddelka elektro vzdrževanja in ustanovitve novega oddelka za izvajanje remontov in večjih popravil. Pri tem je bistvenega pomena ločitev nalog tekočega vzdrževanja od servisnih dejavnosti in izdelave priprav. Na ta način se bodo nedvoumno definirale pristojnosti in odgovornosti oddelkov, kakor tudi posameznikov odgovornih za določeno področje.

V kadrovskem pogledu reorganizacija ne predstavlja bistvenih sprememb, saj bodo v novi organizaciji razporejeni vsi sedaj zaposleni v DE Vzdrževanje. S prerazporeditvijo delavcev z višjo in visoko strokovno

izobrazbo na vodstvena mesta bomo vodnje na kritičnih področjih izboljšali.

Zavedamo se, da je primerna organizacijska struktura le ogrodje za učinkovito organizacijo, ki je zraven ustreznih predpisov in navodil v veliki meri odvisna od znanja in organizacijskih sposobnosti ljudi, ki vzdrževanje vodijo.

V TALUM-u smo se že navadili na stalne spremembe, ki spremljajo razvoj slehernega podjetja. Spremembe v proizvodnjah, nova spoznanja, kakor tudi spremembe v neposrednem okolju podjetja bodo tisti dejavniki, ki bodo pogojevali še nadaljnje korake racionalizacije vzdrževanja, kajti vedno se bomo vprašali:

Ali lahko kaj delamo bolje?

Kaj naj delamo sami?

Kaj naj damo delati zunanjim izvajalcem?

Izkušnje iz sveta nam kažejo, da se servisne dejavnosti vse bolj prepuščajo zunanjim izvajalcem, tekoča vzdrževanja pa se vse bolj zlivajo s proizvodnimi dejavnostmi.

Član Uprave Bojan Žigman

DE Livarne

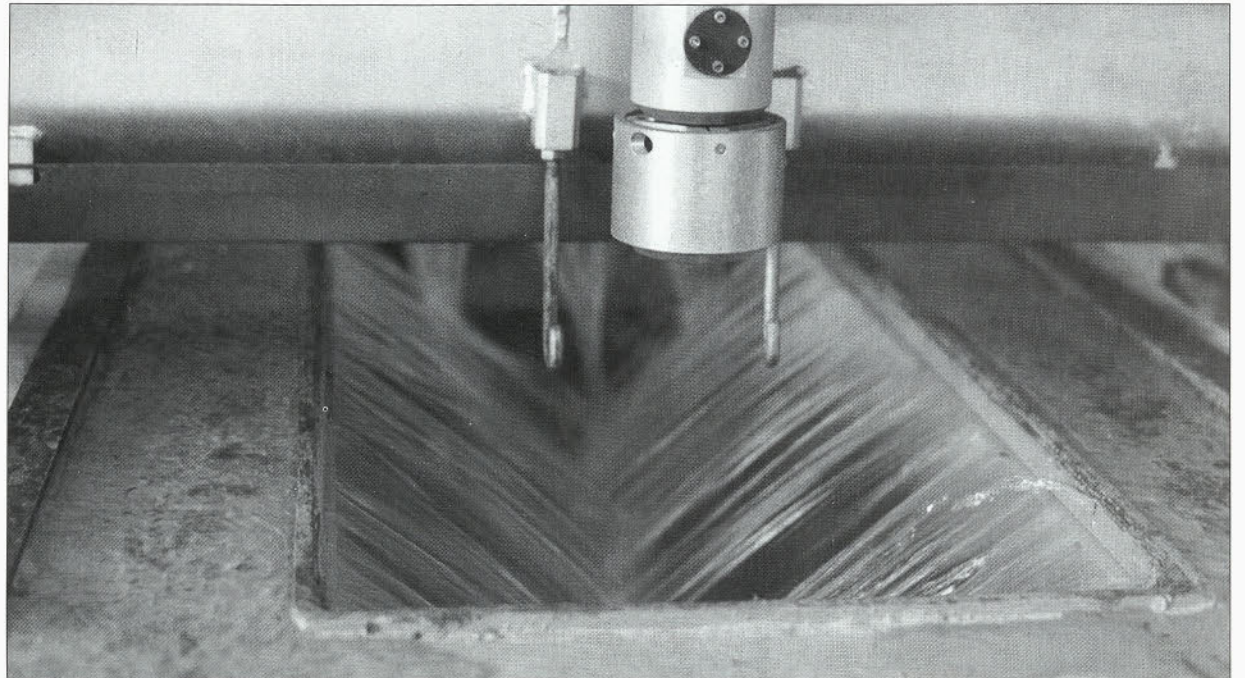
Posodobitev proizvodnje bram

Proizvodnja bram je bila v preteklih letih namenjena predvsem zagotavljanju potreb Impola iz Slovenske Bistrice. Zaradi povezanosti podjetij je bil koncept proizvodnje podrejen le enemu kupcu, omejene količine proizvedenega aluminija pa niso dopuščale možnosti prodaje bram drugim kupcem.

S povečanjem proizvodnje primarnega aluminija in talilnih kapacitet v livarni se je situacija močno spremenila. V MPPAL-2 zastavljeni cilj proizvesti 40.000 t bram letno je uresničljiv, tvegana in vprašljiva pa je prodaja celotne proizvodnje izključno enemu kupcu.

Da bi zmanjšali tveganje nihanja naročil zaradi potencialnih težav v Impolu, bomo morali za del prostih kapacitet poiskati še druge trge. To ne bo niti najmanj lahka naloga saj je omejitev za prodajo več, najpomembnejše ovire pa so:

- majhne šarže in predvsem majhne dimenzije bram omejujejo število potencialnih uporabnikov. (za primerjavo, največja v Talumu proizvedena brama tehta okoli 7 t, v firmi Alunorf s proizvodnjo več kot milijon ton letno pa teža ene brame presega 30 t)
- kakovost bram mora biti preverjena in potrjena pri uporabniku, to pa za Talum pomeni proizvodnjo testnih

izločanje nekovinskih vključkov, je pred vstopom v razdelilni žleb vgrajen zmogljiv keramični filter.

- Livni sistem je nadgrajen z avtomatsko regulacijo pretoka taline, programska oprema pa omogoča avtomatski nadzor litja. Na ta način je omogočen popolni nadzor livnih parametrov in s tem ponovljivost kakovosti proizvodov.

V aprilu bo zaključeno šolanje operaterjev na proizvodni liniji, in postopoma bomo povečevali proizvedene količine.

V mesecu avgustu bo izveden zagon nove 40 t livne peči, ki je v fazi izgradnje. S tem bomo povečali kapaciteto proizvodnje, ki jo danes omejuje premajhna 15 t livna peč.

Zvone Banko

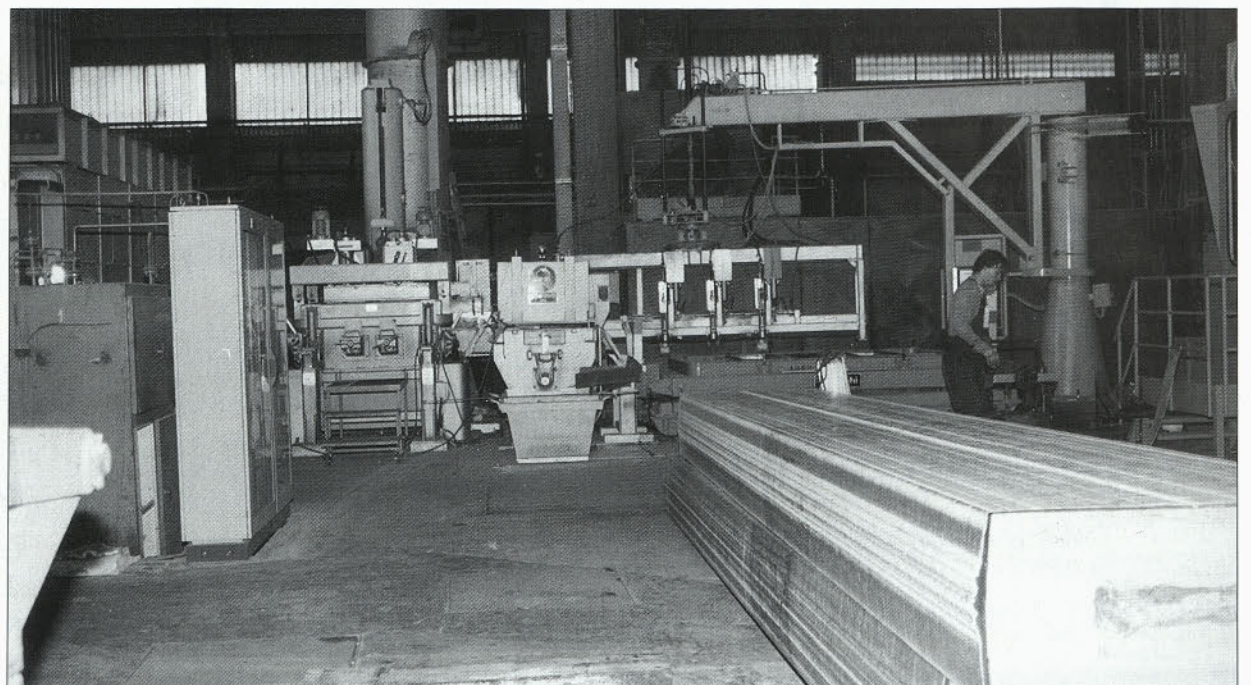
količin in dolgotrajno usklajevanje zahtev oz. kakovostnih karakteristik

- razviti bo potrebno tehnologijo litja zlitinskih bram, s katerimi nimamo veliko izkušenj

Na področju raziskave trga so začetne aktivnosti v teku, v proizvodnji pa poteka zagon novo inštaliranih proizvodnih naprav. Nove naprave bodo izboljšale naše možnosti za uspeh, najpomembnejše pridobitve pa so:

- Zamenjava zastarelega pretočnega filtra kapacitete 10 t/h s filtrom, ki omogoča pretok 35 t/h. Menjava bo omogočila predvsem kakovostnejšo proizvodnjo bram za izdelavo folij. Prvi rezultati filtriranja kažejo bistveno nižjo koncentracijo vodika, kot smo jo dosegali z uporabo starega filtra.

- Za povečanje varnosti proizvodnje in učinkovitejš

Ni dneva brez angleščine

Sredi aprila se bodo končali tečajji angleškega jezika, ki jih je skupaj obiskuje petdeset naših sodelavcev. Na prvi, drugi, tretji in četrti stopnji so predavali: Boštjan Predikaka, Tina Cerkenik, Tomaž Klajderič in Maja Križanič, vsi zunanji sodelavci Zavoda za izobraževanje DOBA. K pogovoru sem povabila Majo Križanič, predavateljico z najdaljšim stažem v Talumu.

Maja Križanič

V Talum prihajate več let, da ste skoraj že naši. Koliko pa smo mi vaši?

Prihajam četrto leto in občutek je obojestranski. V Talumu sem rada. Ne samo zaradi skupine, ki je zdaj že na četrti stopnji. Nekako ste se mi prikupili že prvi dan. Na Dobi, kjer

tako skupino je dosti lažje in lepše delati.

Kolikšno je idealno število v skupini in koliko skupin naenkrat zmorete?

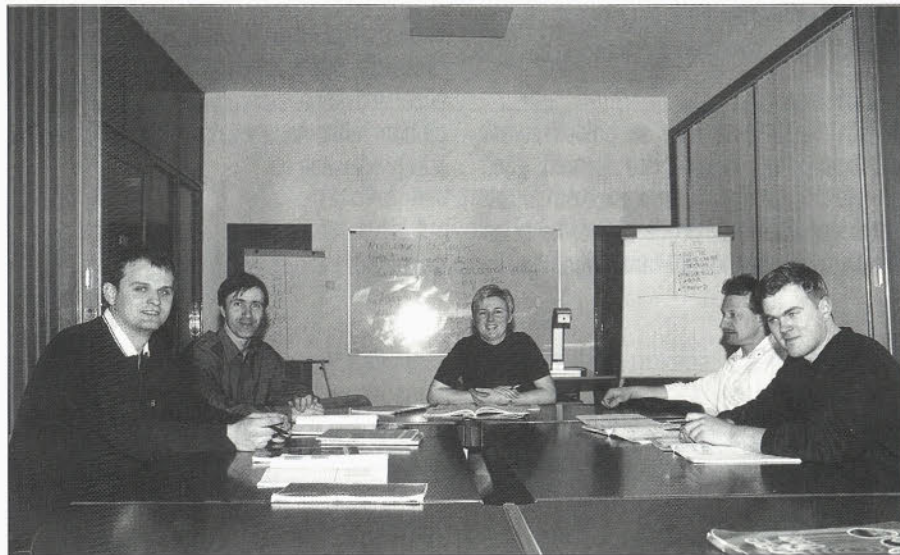
Najlažje je delati s skupino, ki šteje sedem ljudi. Zgodi pa se, da jih je tudi petnajst, kar je veliko preveč. Maksimalno sem imela štiri skupine v enem tednu.

Si zapomnite ljudi, jih spremljate, veste, kako bodo napredovali?

Ko se neka stopnja konča, skoraj zagotovo vem, kdo bo šel naprej, kdo bo obupal, kdo ima preveč dela itd. Imam občutek, s kom se bom srečala naslednje leto. Več ali manj imam vedno prav in ljudi si dobro zapomnim.

Kakšni so naši učenci?

Zelo vestni in pridni. Občudujem jih. Pa ne le vaše, ampak vse, ki se odločijo, da ob službi, družini in domačih obveznostih obiskujejo še tečaj, ki jim prav tako nalaga delo doma.

Tretja stopnja angleščine s predavateljico Tino Cerkenik

Radi predavate? Z velikim užitkom.

V čem je čar vašega poklica. Kaj vam daje največje zadovoljstvo?

Ko nekdo začne iz nič, se z zadovoljstvom uči in je dovolj vztrajen, da doseže nivo, ne da samo razume in piše, ampak se tudi brez težav pogovarja. Ko vidim, da nekdo s trudom in veseljem osvoji znanje, ki si ga je želel. To je ena plat zadovoljstva. Druga pa so zadovoljni obrazi tečajnikov. Na tečaju ni lepšega kot videti zadovoljne ljudi, ki jim je všeč to, kar delamo.

Kaj storite, ko v skupini popušča koncentracija?

Klepet absolutno pomaga. Seveda v angleščini. Za kratek čas se umaknemo od knjige in programa.

Kaj delate, ko ne učite?

O, ti trenutki so zelo redki. Prevajam. Moj dan ne mine brez angleščine. Poleti, ko je konec tečajev, pa si privoščim dolge počitnice. Rada imam morje.

Udeleženci v vseh skupinah resno in vestno obiskujejo predavanja. Zakaj so se odločili za tečaj in kako so zadovoljni, sem vprašala štiri udeležence.

Branko Juršek:

Ljudje se učimo celo življenje. Eno takšnih področij je poznavanje tujih jezikov, ki je nujno potrebno, če hočemo slediti razvoju moderne družbe. Prepričan sem, da bo aktivno znanje tujih jezikov kmalu (v kolikor že ni) potrebno za sporazumevanje tako v širši družbi kot v službi, da o tujini in tujih partnerjih sploh ne govorim. V Talumu je izobraževanje dobro organizirano, vsak posameznik pa mora biti pripravljen žrtvovati tudi nekaj svojega prostega časa. Moje mnenje je, da bi se lahko teh tečajev (glede na organizacijo in pogoje) udeležilo več slušateljev, sam pa sem se odločil, da grem v tem primeru do konca.

Bojan Brence:

V trenutku, ko je vodja sporočil o možnosti izobraževanja angleščine v tovarni, sem se prijavil. Vzrokov je seveda kar nekaj: uporab-

Četrta stopnja angleščine

vsako jesen planirajo razpored predavateljev, je vsem jasno, da je Talum moj.

Kdo so (poleg naših) vaši učenci: zaposleni iz raznih podjetij, osnovnošolci, otroci, starejši? S kom je najlažje delati? Kakšne so vaše izkušnje?

Meni najbolj ustreza način dela s starejšimi. Otrok nisem učila, razen v času študija, ko smo imeli nastope. Veliko imam individualnega učenja, vendar med temi ni majhnih otrok. Moj najmlajši učenec je bil iz sedmega razreda osnovne šole, najstarejši pa je štel 57 let in lahko povem, da je v dveh letih obvladal angleščino. Dokaz, da za učenje jezika nikoli ni prepozno. Vsak se lahko nauči. Tisti, ki ima posluš za jezik prej in lažje, tisti, ki ga nima, mora vložiti več truda.

Rada delam z odraslimi iz preprostega razloga, ker se ti ljudje sami odločijo za tečaj, imajo neko notranjo motivacijo, ne pridejo zato, ker morajo, ampak zato, ker želijo. S

Vprašajte jih in povedali vam bodo, da sem grozna kar se tiče domačih nalog. Imajo veliko volje in energije. Tudi če pridem utrujena, me že po petih minutah napolnijo s pozitivno energijo. Občudujem jih, da zmorejo tak tempo.

Kaj imajo pri urah najrajši. Je kdo posebno navdušen nad slovnico?

Verjetno obstajajo tudi takšni, a jih še nisem srečala. Radi imajo konverzacijo. Veliko se pogovarjamo. Vzamemo kakšno aktualno in zanimivo temo in o njej razpravljamo.

Pa ni zadreg zaradi pomanjkanja besednega zaklada. Si stavek v mislih sestavijo v slovenščini in ga potem prevedejo?

Na začetni stopnji so tudi zadrege, toda sčasoma začnejo razmišljati v angleščini, saj niti ni časa, da bi prevajali. Ko se človek veliko pogovarja, pozabi na svoj jezik in ga popolnoma izklopi.

Prva stopnja angleščine

nost angleškega jezika na strokovnem področju vsa leta mojega šolanja sem se učil angleški jezik, splošna razgledanost in tudi brezplačno šolanje.

Organiziranost tečaja je na nivoju (literatura, prostorsko, pripomočki) in tudi s predavateljem smo se odlično ujeli. Res, da sem moral žrtvovati prosti čas, ki ga tudi zaradi hobija nimam na pretek, ampak drugače pač ne gre, če hočeš osvojiti oziroma potrditi znanje angleščine.

Alojz Steiner:

Za tečaj angleščine sem se odločil zaradi službenih potreb in tudi čisto osebnih. Všeč mi je, da se odvija v tovarni takoj po službi. Veliko več časa in energije bi šlo, če bi se moral voziti v Maribor, ali kam drugam, pa še

skupaj s sodelavci sem. Zelo sem zadovoljen.

Irena Levanič:

Za tečaj angleščine sem se odločila, ker bi rada poglobila znanje angleščine. Prav tako sem nenehno v stiku s tujino in mi tak tečaj da ogromno novih besed, predvsem pa možnost izražanja v tujem jeziku.

S predavateljico sem zelo zadovoljna, saj teme podaja jasno in zanimivo, tako da že s predavanjem odnesem ogromno.

Glede tečaja pa nimam pripomb, upam le, da ga bom lahko nadaljevala na višji stopnji in z isto predavateljico.

Vera Peklar

Prva stopnja angleščine

Izobraževalno bogati meseci

Talum že od nekdaj skrbno načrtuje izobraževanje in vanj vlaga veliko sredstev. Zaposleni se zavedajo, kako dragocena naložba je znanje in koristijo ponujene možnosti tudi za tista izobraževanja, ki so v prostem času. Kljub izrednemu delovnemu tempu in dodatnih zadolžitvah pri projektu MPPAI, tečejo izobraževanja nemoteno. V prvih treh mesecih smo v Kadrovske službi in delovnih enotah organizirali več oblik izobraževanj, ki so jih vodili domači in zunanji izvajalci. Skupaj je bilo 8235 ur izobraževanj, ki se jih je udeležilo 1245 delavcev Taluma in družb.

1. Področje vodenja

Motiviranje in nagrajevanje zaposlenih, Treniranje trenerjev, Sodelovane delavcev pri upravljanju
Skupaj 50 udeležencev

2. Področje kakovosti, okolja, zdravja in varnosti pri delu

Seznani smo se z novostmi standarda ISO 9001:2000, kjer so notranji presojevalci z izpitom potrdili svojo usposobljenost, z izvajanjem notranjih presoj za področje ISO 14001, spoznali okoljske takse in elektronsko obvladovanje podatkov.
Skupaj 348 udeležencev

3. Na področju računalništva smo imeli začetni 30 urni tečaj in začetni 15 urni tečaj AutoCad in začetni tečaj Access.

Skupaj 27 udeležencev

4. Na področju strokovnega in funkcionalnega usposabljanja je bilo veliko internih usposabljanj:

- usposabljanja za delo, kamor sodijo uvajalni seminar za novospregate, usposabljanja za posluževanje raznih naprav od stiklanih naprav, oblikovalnika, uvajanje v dela talilec livar, operater, seznanitev z novimi napravami in njihovim delovanjem, procesno vodenje itd.)

Skupaj 392 udeležencev

- redna periodična usposabljanja - požarna varnost in varstvo pri delu
Skupaj 200 udeležencev

- usposabljanja za notranji transport - žerjavovodja, privezovanje bremen, vsi vozniki, od ECL vozila, elektro vozička, viličarja, vozila za menjavo anod, prevoz tekočega aluminija itd...)
Skupaj 70 udeležencev

6. Obnovitveni tečaji - obnovitveni energetski izpit, izpit za posluževanje naprav za zemeljski plin.

Skupaj 158 udeležencev

Zaposlenost v Talumu in hčerah – 31.3.2002

Talum	1038
Alin	13
Vital	33
Revital	113
Lego A	22
Vargas Al	46
Storal	22

Pet minut za Aluminij z dr. Nado Zupan

Februarja so se naši vodje delovnih enot in služb udeležili seminarja, ki ga je vodila dr. Nada Zupan. Poudarek predavanja je bil na sodobnem pristopu vodenja in predvsem o vlogi motiviranja zaposlenih, značilnosti sodobnih sistemov motiviranja zaposlenih, motivacijski vidik plač in nagrajevanja, učinkovito povezovanje plač in nagrajevanja z uspešnostjo. Predavateljica je predstavila tudi primere boljših praks v slovenskih podjetjih. Enega od kratkih odmorov je prijazno namenila odgovorom na naslednja vprašanja.

Lahko naštejete temeljne motive za delo?

Težko je reči, kaj so splošni temeljni motivi za delo, ker se razlikujejo od posameznika do posameznika. Zagotovo se v slovenskem okolju kot motiv čedalje bolj pojavlja plača. Še vedno so zelo visoko dobri odnosi med sodelavci, zanimivo delo, varnost zaposlitve in podobno. Odvisno od tega, kaj posameznik želi in pričakuje.

V Talumu ste delali raziskavo in veste, kaj je za vas pomembno.

Kaj zaposlene najbolj demotivira?

Demotivira predvsem občutek, da dobiš manj kot si pričakoval, da podjetje do tebe nima poštenega odnosa. To se nanaša na marsikaj. Na primer nekdo drug dobi projekt, za katerega si ti bolj primeren, ali nagrado, za katero misliš, da bi jo moral dobiti tudi ti ... Demotivirati je veliko lažje kot motivirati. Zgodi se zelo hitro in primerov je veliko.

Dr. Nada Zupan

Ne moreš biti dovolj motiviran, če je celotno okolje takšno, ki ne motivira

Kakšni so sodobni trendi na področju nagrajevanja?

Slovenija sledi smernicam, ki se pojavljajo v svetu in za katere je značilno, da se povečuje gibljivost del plače, ki je odvisen od uspešnosti. Poudarek je v dopolnjevanju sistemov, ki so jih podjetja že imela, kjer poskušajo uvajati sisteme skupinskega nagrajevanja, ali celo nagrajevanja na podlagi uspešnosti celotnega podjetja, kjer je možno postaviti bolj objektivna merila kot na ravni ocenjevanja posameznika.

Kam po vašem mnenju sodi Talum?

Talum ima zelo veliko stvari, predvsem v širšem smislu plač in nagrajevanja, ko ne gledamo le na denar, ki ga dobimo, ampak tudi na vse druge stvari. Po tem, kaj vse nudi zaposlenim, zagotovo sodi med vodilna podjetja v Sloveniji. Vaša dejavnost pa verjetno ne omogoča posebno visokih izplačil plač, in poznam podjetja, ki so v tem pogledu na boljšem.

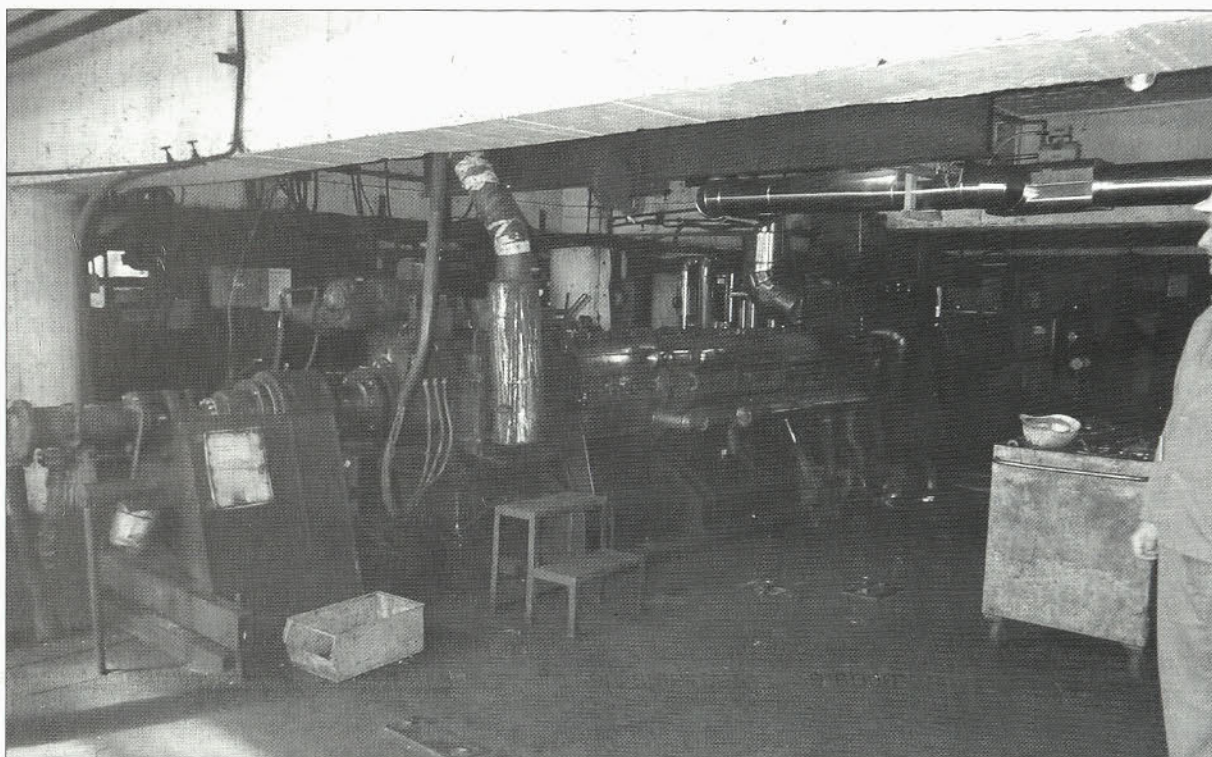
Pogovarjala se je Vera Peklar

DE Vzdrževanje

Pred nami so novi izzivi

Veliki pano ob cesti sredi tovarniškega dvorišča nas nagovarja z eno samo besedo: rastemo. Dovolj za vse, ki spremljamo to rast in tudi zunanje obiskovalce, kajti že pogled na levo stran dvorišča pove skoraj vse. Skoraj, kajti tudi stare naprave v proizvodnih halah dobivajo novo podobo, da bodo prenovljene lahko kos še zahtevnejšim nalogam. Mnogo tega je videti prav v delovni enoti Anode, kjer se pod "novo obleko stare dame", kakor je imenoval stavbo proizvodnje anod Bogdan Lukman, skrivajo nove in obnovljene naprave. Več o tem bomo pisali v prihodnji številki. Tokrat dajemo besedo vzdrževalnikom, ki skrbijo za vzdrževanje naprav v proizvodnji anod in z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bilo delo pri prenovi in generalnem remontu, pri katerem so sodelovali, dobro opravljeno.

Pred prenovno

"V anodah smo bili deležni vlaganj v naprave in predvsem v izboljšanje kakovosti proizvodov, zato je bilo potrebno stare naprave obnoviti, da se bodo lahko enakovredno kosale z novimi. Vzdrževanje je sodelovalo - ob rekonstrukciji ostalih linij in naprav - z obnovo na krogelnem mlinu, gnetilniku, predgrelnem polžu, mešalnem polžu, drobilniku in vseh napravah, ki so povezane v tehnološke linije proizvodnje anod," je povedal Bogdan Lukman.

Vzdrževanje je odigralo pomembno vlogo pri projektu Povečanje dimenzij anodnih blokov.

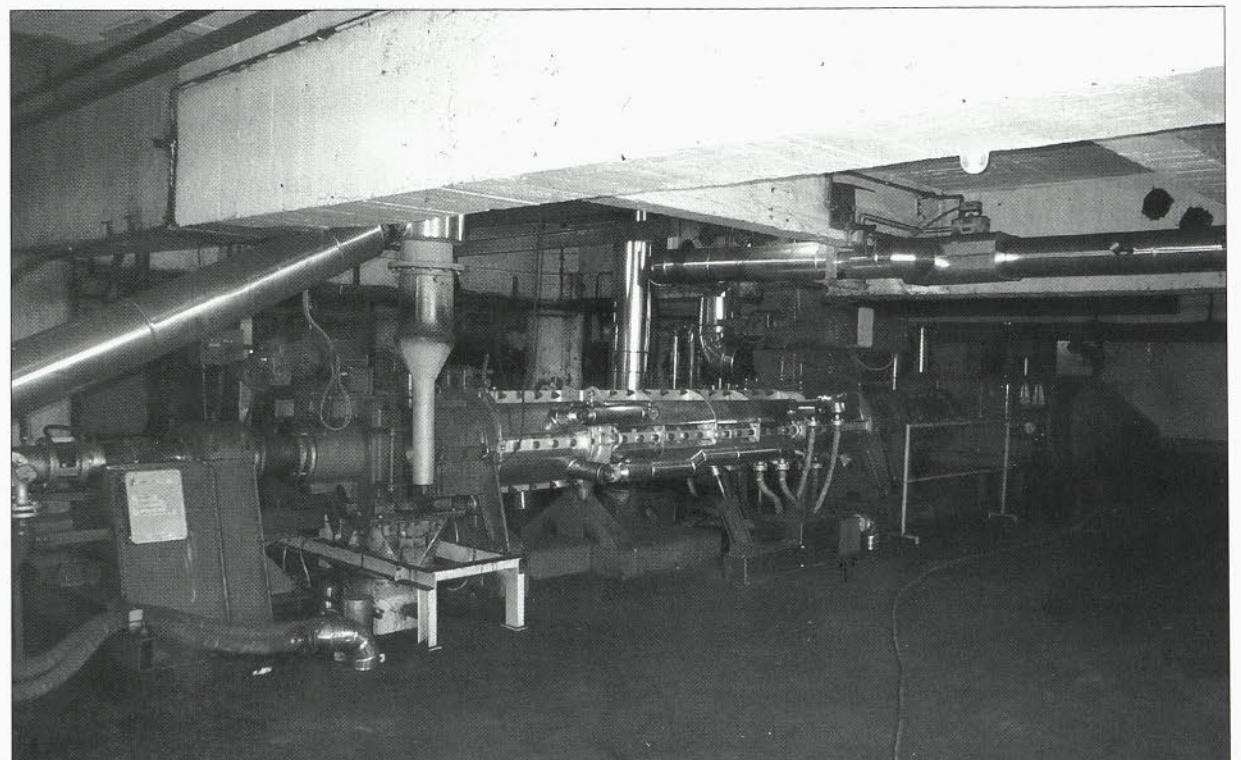
"Obstoječe naprave je bilo potrebno predelati in prilagoditi na novo dimenzijo anodnega bloka. Tako smo v celoti razstavili oblikovalnik in izdelali nove segmente, prilagodili transportne košare na viseči progi, valjčno progo, skladiščni manipulator, čistilni stroj. Lahko bi rekli, da smo preverili vse naprave v sestavljalnici, saj je bilo potrebno opraviti kar nekaj predelav na napravah, da odgovarjajo novi dimenziji anodnega bloka. Pri predelavi, obnovi in generalnih remontih nam ni bilo lahko. Velikokrat smo se ubadali s problemi, ki so bili trnovega značaja. Kljub najeti delovni sili, ki je sodelovala pri remontu, smo delali tudi popoldne, ob sobotah in nedeljah, da bi uspeli končati po načrtanem planu. Zaradi tehničnih ovir smo nekoliko zamujali pri rekonstrukciji, sam remont, to je treba poudariti, smo opravili v planiranem roku."

Po treh mesecih proizvodnje ugotavljate, da anode "lepo prihajajo ven".

"Posebno zadovoljstvo daje celotni skupini vzdrževalnikov občutek, da je lahko vsak odigral svojo vlogo od

gnetilca do drobilnika in predvsem pri prenovi oblikovalnika. Pri prenovi skladiščnega manipulatorja so sodelovali tudi zunanji izvajalci, npr. Metalna - SRM, ki je pooblaščenca za tovrstne naprave, saj je bilo potrebno pridobiti nova dovoljenja z vsemi preračuni za novo dimenzijo in nove obremenitve."

Sodelovali ste tudi pri projektu, ki je tekel vzporedno, pri obnovi fasade na stari zgradbi proizvodnje anod.

Po prenovi

Razlika med starim in novim je očitna. Toliko bolj, ker se ureja tudi okolica. Nastale so nove gredice, zelenice, živa meja, odpadki so na točno določenih mestih...

"Res je. To je rezultat novega razmišljanja in osveščenosti. Po vseh standardih, ki smo si jih zadali, je tudi skrb za okolje del doprinosa, ki ga lahko prispeva vsak posamezni delavec.

Namen preobleke zgradbe pa je bil preprečiti propadanje starega, energetsko zaščititi objekt, izboljšati dnevno svetlobo ter s tem zagotoviti boljše delovne pogoje v njem in zapreti skladišče koksa pred vremenskimi vplivi. Želel bi pohvaliti tudi zunanega izvajalca del Tehnograd. Kljub napornim pogajanjem pred začetkom del, lahko danes z zadovoljstvom rečem, da so bili dobro organizirani in so delo dobro opravili"

V zelo kratkem času je bilo opravljeno veliko delo: remont, prenova, nova zunanja podoba. Si torej vzdrževalniki lahko oddahnete?

"Nikakor. Pred nami so nove naloge in novi izzivi. Doseženo moramo ohraniti na tem nivoju in novim napravam dati kontinuirano vzdržljivost. Cilj je 90 odstotna razpoložljivost naprav v proizvodnji. Mi bomo delali predvsem na preventivi in na še bolj natančnem planiranju vseh del. V ta namen nas čaka reorganizacija v vzdrževanju. Cilji so visoki in verjamem, da so z dovolj dobrim pristopom in organiziranoostjo tudi uresničljivi."

Vera Peklar

Na pomoč, pomlad prihaja!

Pomladno sonce s svojimi prvimi žarki prebudi življenje v naravi. Mnogi menijo, da se ravno v tem času prebujamo tudi ljudje iz t. i. zimskega spanja in zaradi tega potrebujemo kar nekaj časa, da se privadimo na nove pogoje življenja. Soočimo se s t. i. spomladansko utrujenostjo. Le-te pa seveda sploh ne boste opazili, če vas v tem času v srce zadene Amorjeva puščica in boste zaljubljeni do ušes in še čez. Za vse tiste, ki pa te sreče to pomlad ne boste imeli, pa ponujamo nekaj koristnih nasvetov o tem, kako se lažje spopasti s spomladansko utrujenostjo.

Rekreacija

Zgodnji spomladanski dnevi so pravi čas za obujanje starih, morda pozimi tudi malce pozabljenih navad. Vsekakor bo zelo dobrodošel sprehod ali pa krajši umirjen tek po svežem zraku. Nikar se ne odpravite le po nakupih, kajti pravi zrak je le v naravi, gozdu. Morda se celo odločite in nabere te spomladanskih cvetic. Lahko se odločite tudi za kolesarjenje ali plavanje, če vam ti dve obliki rekreacije bolj ustrežata. Pomembno je le, da zberete dovolj volje in moči, da se odpravite na svež zrak.

Sončna svetloba

Sonce je neskončen vir pozitivne energije in največjo napako naredimo, če ga ne izkoristimo. Že nekajminuten sprehod pod sončnimi žarki nas lahko popolnoma preporodi. Še najbolje je, če se na sprehod odpravimo okrog poldneva. Če to ni mogoče med tednom, si nekaj prostih minut samo zase vzemite konec tedna.

Poživljajoče kopeli

Topla in aromatična kopel je lahko zelo poživljajoča. Natočite si v kad toplo vodo. Temperatura vode naj se giblje od 35 do 38 stopinj Celzija. V vodo kanite nekaj kapljic (od 5 do 10) eteričnega olja rožmarina, ki je znano po tem, da poživlja in požene kri po žilah.

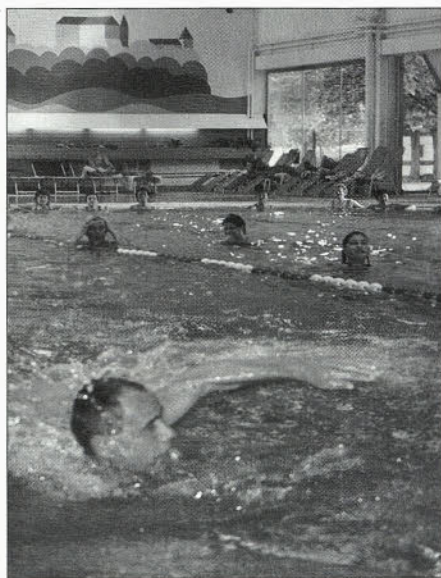
Podoben učinek imajo tudi eterična olja agrumov: limone, pomaranče in mandarine, ki vas bodo sprostila in povsem spremenila, na boljše seveda. V kopeli uživajte od 15 do 20 minut., po možnosti dvakrat tedensko. Kar naenkrat boste polni energije in pozitivnih idej ter nobena naloga ne bo pretežka.

ZDRAVOTALUM

Aktivnosti za zdravje

Prhanje

Ko ste utrujeni in nejevoljni, vam ponavadi pade tudi krvni pritisk. Občutek imate, da boste kar sredi belega dneva zaspali in življenje ter pomembni dogodki gredo mimo vas, ne da bi se tega sploh dobro zavedali. Zdravilo za vašo utrujenost je voda. Že nekdanji duhovnik in naravni zdravilec Kneipp je svetoval izmenično prhanje z mrzlo in toplo vodo za premaganje slabe volje in utrujenosti. Če za jutranje prhanje nimate dovolj časa, si za boljše prekrvavitev natočite mrzlo vodo v umivalnik, kamor nekajkrat zaporedoma potopite roke. Razliko boste opazili že zelo hitro.

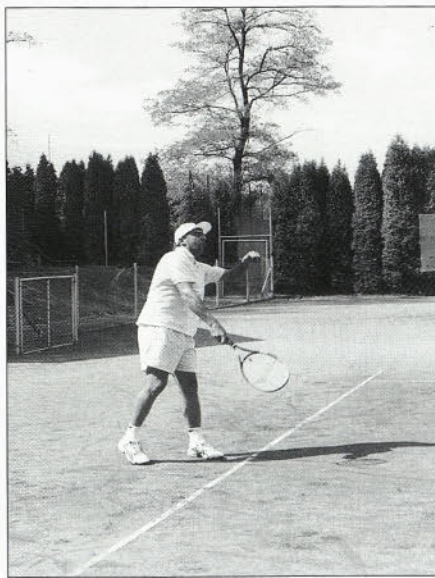

Počitek

Tudi spanje in počitek sta zelo pomembna. Znanstveniki so ugotovili, da bi moral vsak odrasel človek dnevno spanju nameniti od 7 do 8 ur. Vendar smo ljudje različni. Mnogim tako zadostuje že 6 ur kvalitetnega spanca, drugi pa so utrujeni, kadar spijo dlje kot 8 ur. Prisluhnite spalnimi potrebam svojega telesa in jim sledite in kaj kmalu boste ugotovili, da vaša utrujenost izginja.

Čiščenje organizma

Pozimi še rajši in pogosteje grešimo s prehrano kot sicer. Kilogrami so vsaj za nekatere neusmiljeni in se kopičijo tam, kjer si

jih najmanj želimo in pričakujemo. Ob toplejših spomladanskih dneh pa poleg načina življenja menjamo tudi garderobo. Ključno vprašanje, ki se pogosto pojavi, je, kako se kilogramov znebiti. Zaužijte čim več tekočine, vsaj dva litra dnevno. Pijte zeliščne čaje. Pripravite si jih iz tistih zelišč, ki odvajajo vodo. To so kopriva, preslica, tudi bezeg. Čaj pijte nesladkan. V pomoč vam bo tudi zelenjavna juha z veliko peteršilja. Peteršilj namreč povzroči večje odvajanje vode. Juhe ne solite preveč, kajti sol nase veže vodo in s povečanim odvajanjem vode ne bo nič. Hkrati pa poskrbite tudi za redno telesno vadbo. Veliko boste storili že, če boste popili veliko zeliščnega čaja in s tem pošteno očistili svoje telo.

Dišave in vonjave

Da vam bodo dišave in vonjave v pomoč pri vašem boju s spomladansko utrujenostjo, uporabljajte eterična olja. Zelo prijetni in aromatični so vonjilimone, pomaranče in mandarine. Izbrano eterično olje kanite na vrh posebne posodice, olje, razredčeno z vodo, pa segrejte s svečko. Osvežujoč vonj bo v prostoru ostal dlje časa in vam pomagal vzdrževati dobro razpoloženje.

Zdrava prehrana

Zimska prehrana je bolj revna z vitamini in mineralnimi snovmi. Zato izkoristite vsako spomladansko priložnost za popestritev jedilnika s sezonsko zelenjavo ali sadjem. Vsak dan pojedite vsaj eno jabolko, na vašem jedilniku pa naj ne manjkajo korenje, čebula, krompir in vsa druga zelenjava, ki vsebuje veliko vitaminov in mineralnih snovi. V spomladanskih dneh so izjemno priporočljivi tudi vitaminski napitki.

<http://pinkponk.com>

Nataša Sorko

Zbirka Talum v Jakopičevi galeriji v Ljubljani

Kdo ve, ali bi bila Zbirka Talum tako bogata, če se v začetku devetdesetih let ne bi odločili za organizacijo likovne kolonije, kamor vsako leto radi prihajajo ugledni likovni ustvarjalci. Kolonija je ponavadi septembra in traja teden dni. Umetniki imajo popolno svobodo v ustvarjanju. Vsako leto dela razstavijo, Talumu pa vsak udeleženec podari vsaj eno svojih del.

V desetih letih, toliko je bilo kolonij, je sodelovalo več kot 50 avtorjev, zato je Talumova zbirka zelo raznolika. Poseben poudarek ji dajejo avtorji, ki so povezani s Ptujem in okolico, ker so tukaj doma oziroma so tukaj rojeni. To so znana imena Dušan Fišer, Stojan Kerbler, Dušan Kirbiš, Tomaž Plavec in Viktor Rebernak.

Posebnost Talumove zbirke so fotografije Stojana Kerblerja, ki je velik del svojega fotografskega opusa posvetil tovarniški fotografiji.

V katalogu, ki je izšel ob otvoritvi razstave je dr. Marjeta Ciglencečki poudarila, da sodi Talumova zbirka med "pomembne umetniške zbirke, kakršne zadnja leta nastajajo v Sloveniji. Pomen takšnih zbirk za nacionalno identiteto je neprecenljiv. Vsaka od teh zbirk si je zaradi posebnosti v zbiralni politiki pridobila poseben značaj. Zbirko Talum sestavljajo dela sodobne slovenske likovne ustvarjalnosti devetdesetih let 20. in začetka 21. stoletja. Večina zastopanih avtorjev se uvršča med srednjo, mlajšo in najmlajšo generacijo slovenskih ustvarjalcev. Zbirka se po eni strani postavlja z deli vrhunskih in uveljavljenih slovenskih ustvarjalcev, po drugi strani pa z izvrstnim izborom del predstavlja likovno moč ptujskega okolja, ki ga bo mogoče uvrščati v nacionalne preglede tudi

in prav s pomočjo zbirke Talum" Izbor del za razstavo v Ljubljani so pripravili dr. Marjeta Ciglencečki, Dušan Fišer, Stojan Kerbler in Darko Ferlinc, ki je oblikoval tudi katalog razstave in za katerega bi lahko rekli, da skrbi za zbirko, ki je postavljena po hodnikih in pisarnah upravne zgradbe in tista dela, ki so skrbno popisana v depozu Taluma.

Zbirko Talum je v Ljubljani na otvoritvi predstavila dr. Marjeta Ciglencečki, k ogledu pa je številne obiskovalce povabila članica uprave Talum Brigita Ačimovič in poudarila: "Mogoče izgleda nenavadno, da podjetje, ki se ukvarja s proizvodnjo in predelavo aluminija, podpira nastajanje umetniških del in razvoj umetnosti. Vendar se nekdo v tej državi mora zavedati, da so umetniška dela nujna in potrebna sestavina našega življenja. V Talumu se tega zavedamo, zato delo in prizadevanja umetnikov že leta podpiramo. Zaradi njih, predvsem pa zaradi nas, za nas. Njihova dela krasijo naše prostore in hodnike, da jih vidimo, čutimo, da nam dajejo navdih, nove ideje" in končala "danes jih dajemo na ogled vam, da preko njih občutite delček doživljanj v Talumu."

Vera Peklar

Zahvala

Za vedno je zaspal naš dragi oče, tast in dedek

Jože Zajšek, st.

Iz Stanošine 6 pri Podlehniku

Zahvaljujemo se nekdanjim sodelavcem in prijateljem za spremstvo in slovo na domu ter Konferenci sindikatov Taluma.

Žalujoci: njegovi štirje sinovi, snahe, vnuki in vnukinje.

